

Помилки при виборі професії

Не кожній людині вдається зробити правильний вибір професії. Щоб не виникло труднощів, перешкод, протидій тих чи інших людей при виборі професії тобі допоможуть декілька наших підказок.

1. **Невміння/небажання розібратися у своїх особистих якостях** (нахилах, здібностях, мотивах). Розібратися у собі вам допоможуть профконсультанти, батьки, вчителі, друзі, психологічні тести, статті та публікації на тему популярної психології. Але необхідно мати на увазі, що серед них багато непрофесійних, так що відносьтеся критично як до результатів тестів, так і до написаного у психологічних книгах.
2. **Незнання/недооцінювання своїх фізичних особливостей, суттєвих при виборі професії.** Існують професії, які можуть бути вам протипоказані, так як вони можуть погіршити стан вашого здоров'я.
3. **Захоплення тільки зовнішньою чи якою-небудь окремою стороною професії.** За легкістю, з якою актор створює на сцені образ, стоїть наполеглива щоденна праця. А журналісти не завжди виступають у телепередачах. Частіше вони опрацьовують велику кількість інформації, архівів, розмовляють з десятками людей, перед тим як підготувати 10-хвилинне повідомлення, яке до того ж озвучить хтось інший (диктор на телебаченні).
4. **Ототожнення шкільного навчального предмету з професією чи погане розрізнення цих понять.** При виборі професії потрібно враховувати, які реальні заняття і професії за цим предметом стоять. Професій існує набагато більше, ніж шкільних предметів. Професії зазвичай можуть бути асоційовані з декількома шкільними предметами.
5. **Перенесення ставлення до людини, представника тієї чи іншої професії, на саму професію.** Не слід вибирати професію тільки тому, що подобається чи не подобається людина, яка займається даним видом діяльності. Особливо небезпечно захоплення викладачем. Часто здійснюється помилка, коли намагаються отримати професію кумира – спортсмена, політика, журналіста, артиста.
6. **Застаріле уявлення про зміст і характер праці у сфері матеріального виробництва.** У всі професії, найперше у робітничі, впроваджується складна та цікава техніка, нові технології, підвищується культура праці. Комп'ютер впроваджується у всі сфери діяльності.
7. **Вибір професії під впливом друзів (за компанію).** Професію ми вибираємо за своїм "смаком" і "розміром" так само, як одяг і взуття. Порівняйте себе з друзями, а не сліпо повторюйте. Намагайтеся помітити, чим ви відрізняєтесь від друзів і в чому ваша схожість. Це допоможе зрозуміти, що якщо хтось хоче бути пожежником (а він людина, яка любить ризикувати), вам ця професія може не підійти (ви дуже обережні, розсудливі).
8. **Стереотипи про престижність професії.** Деякі важливі для суспільства професії вважають негідними, непрестижними (наприклад, сміттяр). Економіст чи психолог не більш корисний для суспільства, ніж хімік чи слюсар. Престижність професії має враховуватися, але після врахування ваших інтересів, нахилів і здібностей. Інакше будете володіти "модною" спеціальністю, яка не приносить задоволення, чи виявитесь непридатним до виконання основних робітничих функцій.
9. **Відсутність знань про вимоги, які висуває професія до особистості.**
10. **Орієнтація відразу на професії вищої кваліфікації** (вчений, космонавт, дипломат, пілот, військовий стратег та ін.) і нехтування деякими важливими для народного господарства професіями.
11. **Фатальність вибору.** В будь-якій сфері діяльності відбуваються зміни занять, посад в міру зростання кваліфікації людини. При цьому найбільшого успіху досягає той, хто добре пройшов початкові ступені. Проаналізуйте ситуацію на ринку праці. З кожним роком з'являються нові професії. Доведеться регулярно підвищувати кваліфікацію, освоювати суміжні спеціальності. **Не бійтеся, що вибір професії ЗАРАЗ фатальним чином визначить вашу долю.** Зміна вибору, освоєння нової спеціальності зробить вас цінним спеціалістом,

незамінним у міждисциплінарних галузях діяльності. Перша професія, навіть якщо ви потім передумаєте і знайдете щось більш привабливе, знадобиться у непередбачуваних ситуаціях.

12. **Незнання основних дій, операцій та їх порядку при вирішенні,** обміркуванні завдання при виборі професії. Розробіть для себе власний план-список необхідних для вибору професії дій. До нього можуть бути включені: аналіз пропозицій на ринку освіти, аналіз попиту на ринку праці, об'єктивна оцінка своїх здібностей, нахилів, знань тощо. Визначте, що необхідно знати, співставити, порівняти, зважити, обираючи професію.

Існує така думка: немає безталанних людей, є люди, котрі займаються не своєю працею

Таким чином розглянуті та рекомендовані нами чинники вибору професії та враховані всі "за" і "проти" дають тобі можливість зробити правильний професійний вибір. За допомогою ти завжди можеш звернути до спеціалістів з цього питання (психологів, профконсультантів, профорієнтологів), які обміркують з тобою рівень підготовленості до вибору професії, намітять план твоєї самопідготовки, активізацію практичної проби сил у ході трудового навчання, виробничої практики, розвитку якостей особистості, стимулювати появу ініціативи і самостійності в процесі підготовки до вибору професії.